

[Udenrigsministeren.]

Japan nævnes som en vigtig faktor i fremtidens økonomiske samfund, og det kan der jo være megen fornuft og rimelighed i at pege på, men dr. Kissinger lægger altså efter min opfattelse ikke op til en ændring af Atlantpagten og heller ikke til en udvidelse af denne pagts geografiske område. Talens hovedindhold er, så vidt jeg kan se, en kraftig opfordring til, at Europa og USA i fællesskab søger at opstille nogle mål for fremtiden og prøver at afklare de problemer, vi i fællesskab står over for.

Jeg synes, talen må ses som et meget væsentligt indlæg i den debat, der nu i nogen tid har bølget frem og tilbage over Atlanterhavet. Talen er en præcisering af de amerikanske standpunkter, men den indeholder vel i og for sig ikke tanker og ideer, der ikke allerede har været fremme i debatten. Der er ingen tvivl om, at vi i den kommende tid må søge frem til en ordning af de økonomiske og handelsmæssige forhold mellem Europa, specielt fællesmarkedet, og USA. I denne henseende vil de forhandlinger, der skal føres i GATT, den internationale organisation til drøftelse af told- og handelsspørgsmål, spille en stor rolle.

Dr. Kissinger lægger i sin tale op til, at man for at finde en reel løsning på problemerne må have dem drøftet på det højeste politiske plan. Det er vel nødvendigt og naturligt, at man, når detaljerne er afklaret og alle de tekniske problemer er drøftet igennem, så til slut anskuer alle problemerne ud fra en generel politisk synsvinkel, men det betyder ikke, at man skal se bort fra værdien af de drøftelser af økonomisk og anden art, der nødvendigvis må føres på et mere teknisk niveau for at klare problemerne af.

I de kommende måneder må vi arbejde med hele denne problemkreds. Udenrigsøkonomiministerens rejse til USA i næste uge — det er vist rigtigt — giver os lejlighed til at skaffe os en førstehåndsorientering om det nærmere indhold af de amerikanske tanker. Vi vil også få lejlighed til at drøfte de af Kissinger fremførte ideer med nogle af vore europæiske allierede. Under besøg, som jeg skal aflægge i begyndelsen af maj henholdsvis i London og i Bonn, og hvorunder jeg vil få lejlighed til samtaler med den engelske og den tyske udenrigsminister, vil der

blive lejlighed til også her at drøfte de synspunkter, der er fremført.

Det er klart, at vi fra dansk side har visse udgangspunkter for vore overvejelser. Et af dem er, at vi vil være fuldt loyale over for vores NATO-medlemskab og over for EF, men at vi ikke er indstillet på at påtage os nye forpligtelser og navnlig ikke på at udvide det område, som NATO-traktaten dækker. Der er for mig ikke tvivl om, at Danmark vil vise sig ikke at være det eneste medlemsland, som vil være imod en eventuel ændring af NATO-traktaten, der ville betyde udvidelse af det geografiske område, traktaten i dag dækker, og som kunne betyde Danmarks inddragen i konflikter uden for dette område. Jeg siger det, fordi det fremgår af dagspressen, hvor vel nok lovlig mange var lidt for hastige til at kommentere talen, før de havde set den — det er jo altid meget nyttigt at vide, hvad det er, man kommenterer — at nogle fejlagtigt har opfattet dr. Kissingers udtalelser om Japans betydningsfulde rolle i det økonomiske samarbejde, som om han pegede på muligheden af at udvide NATO-pagten område.

Et andet udgangspunkt for os, når vi skal tage stilling til dr. Kissingers tanker, er, at samarbejdet, såvel mellem de europæiske stater som mellem de europæiske stater og USA, må være et samarbejde, der er åbent udadtil. Det indebærer bl. a., at det ikke må være et samarbejde vendt mod u-landene, hvor de så end måtte befinde sig.

På topmødet i Paris i oktober bekræftede de ni deres fortsatte vilje til at støtte de mindst begunstigede og de mindre begunstigede folk, og dette må stadig være linjen. De to principielle standpunkter, jeg har nævnt her, er selvfølgelig for en dansk regering, og så vidt jeg kan læse dr. Kissingers tale, strider de heller ikke imod det amerikanske oplæg, han er kommet med. Disse problemer må løses ved forhandling. Vi tror ikke, det fremmer sagen, at man på et for tidligt tidspunkt søger dem løst under ét. Dr. Kissinger siger selv, at i realiteten hænger problemerne sammen; det er da klart. Men selve den omstændighed, at vi har forskellige organer, f. eks. NATO for det forsvarsmæssige og for de økonomiske spørgsmål f. eks. OECD og GATT, der i øvrigt skal være ramme om Nixonrunden — den vil det vel også være klogt at holde i den